

From: "Mildrid Melkild" <mildridm@viken.no>
Sent: Fri, 20 Jan 2023 18:01:29 +0200
To: "Bache, Monica" <Monica.Bache@ra.no>
Cc: "Nils Anker" <nilsa@viken.no>; "Kari Charlotte Larsen" <karilar@viken.no>; "herdiss" <herdiss@viken.no>; "Murud, Sigrid" <Sigrid.Murud@ra.no>
Subject: SV: Arbeiderbevegelsens hytter
Attachments: Einar Gerhardsen hytte - foto Bærum kommune.jpg, Kjeholmen Foto Bærum kommune.jpg, Tranmælhytta Golås - foto 2017 Knut Erik Skarning.jpg

Hei,
Her er litt informasjon om de to hyttene

Einar Gerhardsen sin hytte Kristi Rolighet

Hytta ligger ved Dælivannet (gbnr. 1/114) Sefrak 0219042136. Det sto opprinnelig en eldre hytte som faren til Gerhardsen oppførte her, men denne ble revet av E. Gerhardsen da han oppførte den nye i 1932/33. Hytta ble påbygd i 1969 og 1970/71. Det står også en dokkestue der, oppført 1971. Tømmeret i den eldste delen av hytta ble ifølge Sefrak plukket ut sammen Haakon Lie. Hytta ble regulert til spesialområde bevaring i 2015. Den ligger også innenfor Kolsås-Dælivann landskapsvernområde.

Det står mer om hytta her som politisk arnested, s. 31 og 32: [Bærumsmarka før og nå : med området Kolsås - Dælivann \(nb.no\)](#)

Martin Tranmæls hytte Golas.

Golas kalles også Tranmælhytta. Ordet Golas er samisk og betyr kortski. Hytta ligger ved Skollerudåsen i Lommedalen. Sefrak 0219056119. Gbnr. 114/7.

Hytta er bygd i 1903 og ble kjøpt av Tranmæl i 1934. Martin Tranmæl (1879 - 1967) var aktiv i arbeiderbevegelsen og redaktør i Arbeiderbladet fra 1921 - 1949. Einar Gerhardsen og andre sentrale personer i arbeiderbevegelsen var ivrige markabrukere og besøkte hytta ofte. Blant annet samlet Tranmæl hele Arbeiderbladets redaksjon her oppe. (Kilde: [Golas \(Tranmælhytta\) \(barumhistorie.no\)](#))

Kjeholmen Bærum

Her er det et anlegg som eies av Oslo Sporveiers arbeiderforening, det består av flere bygninger; sefrak: 029021092, 93, 94 og 95. Hjemmeside: [Kjeholmen - Oslo Sporveiers Arbeiderforening \(osa-sporveien.no\)](#). Hovedbygningen og sidebygning tegnet av arkitekt

Christian Christi og oppført 1878. Jeg kjenner ikke til når foreningen kjøpte stedet. I Bærum kommunes «Rik på historie» omtales stedet slik: «På Kjeholmen opprettet Oslo Sporveiers arbeiderforening feriehjem i de eksisterende nasjonalromantiske bygningene. På øyas nordøstre odde ligger sommerhuset "Bredablikk" som ble kystledhytte i 2006».

Bærum kommune nevner ikke flere hytter knyttet til arbeiderbevegelsen i Bærum i denne boken.

Når det gjelder Asker må jeg nesten komme tilbake til dette om det er behov. Ser av listen som Herdis sendte at flere foreninger bygde hytter på Hurum (nå Asker kommune). Det er mulig de i tidligere Buskerud fylkeskommune kjenner bedre til status for disse områdene.

Nils Anker har også informasjon om en par hytter, se e-post lenger ned.

God helg!

Vennlig hilsen

Mildrid Melkild

Rådgiver nyere tids kulturminner

Seksjon for bygningsmiljøer og landskap

Avdeling for kulturarv

Viken fylkeskommune

E-post: mildridm@viken.no

Tlf. 22055670

Fra: Nils Anker <nilsa@viken.no>

Sendt: fredag 20. januar 2023 14:37

Til: Mildrid Melkild <mildridm@viken.no>; Kari Charlotte Larsen <karilar@viken.no>; Herdis Johanne Sletmo <herdiss@viken.no>

Emne: SV: Arbeiderbevegelsens hytter

Hei, jeg kjenner ikke så veldig godt til disse hyttene, men Kristi rolighet (registrert som kulturminne, ant. innenfor både kulturmiljø og landskap) har jeg sett noen ganger fra tur rundt Dælivannet som er mer kjent for Fleskum-malerne. Tranmæls hytte er jeg mer usikker på.

Herdis nevner Oslo Sporveiers arbeiderforenings hytter/feriehjem på Kjeholmen i Bærum.

Det burde være langt flere i Bærumsmarka evt på øyene da Bærum har hatt en ganske stor andel industriarbeidere. Her kan sikker Ingunn supplere.

Langs Øverlandsbekken ligger det fortsatt en del små hytter, men det er mulig at de ble reist som første bolig av industriarbeidere/anleggsarbeidere for Kolsåsbanen m.m. Kanskje Løvenskiold eller Bærumsverk har/har hatt noen slike hytter for sine folk?

Litt utenom arbeiderbevegelsens harde kjerne:

- Syverstadkollen i Asker, tømmerbygning 1878, Diakonissenes Feriehjem, kjøpt av Cathinka Gulberg i 1877.
- Ødehamang gård i Bærum, kjøpt av Forretningsdamernes Feriehjem etter initiativ fra handelskvinne og politiker Fredrikke Holm (1854-1927) i 1900, men solgt til Hamang papirfabrikk i 1906 som var eiet av de samme damene. Ble det brukt som ferie hjem, hadde de andre feriehjem? Her er det noen morsomme historier man kan forske i da det gjerne er mennene som

trekkes frem som grunnleggere og initiativtagere. Men det er kanskje ikke denne historien RA er på jakt etter i denne omgang.

God helg etter hvert 😊

Nils

Fra: Mildrid Melkild <mildridm@viken.no>
Sendt: fredag 20. januar 2023 13:12
Til: Kari Charlotte Larsen <karilar@viken.no>; Nils Anker <nilsa@viken.no>
Emne: SV: Arbeiderbevegelsens hytter

Kjenner til hytta til Einar Gerhardsen, husker ikke planstatus, ligger vel i marka, så trolig LNF. Hytta til Tranmæl tror jeg ikke vi har hatt noe sak på – og den er ukjent for meg. Når det gjelder eventuelle andre arbeiderhytter, så må jeg sjekke litt. Kan ta kontakt med Ingunn Stuvøy og Bærum kommune om disse hyttene.

Kjenner du Nils til disse og ev flere hytter knyttet til arbeiderbevegelsen i «vårt» område?

Mvh
Mildrid

Fra: Kari Charlotte Larsen <karilar@viken.no>
Sendt: fredag 20. januar 2023 12:07
Til: Bache, Monica <Monica.Bache@ra.no>
Kopi: Murud, Sigrid <Sigrid.Murud@ra.no>; Herdis Johanne Sletmo <herdiss@viken.no>; Mildrid Melkild <mildridm@viken.no>; Nils Anker <nilsa@viken.no>
Emne: SV: Arbeiderbevegelsens hytter

Hei Monica

Veldig artig henvendelse. Vi har nylig hatt en sak i Frogn (Fuglesang, elektromontørenes feriehem) som gjorde at vi har nøstet noe i denne tematikken. Herdis hadde saken, og lagde i den forbindelse en presentasjon om flere av arbeiderorganisasjonenes hytteområder til et internt møte som hun sikkert kan dele med dere. Så er dere sikkert også kjent med Brannmennesenes feriehem Digerud som er fredet, det er vel også å regne som et av anleggene fra arbeiderbevegelsen. Lågøya kjenner dere kanskje også – via mediasaker siste året (feriehem for statoil fra 30-tallet, kjøpt av Sparebankstiftelsen og nå åpnet for almenheten).

Akkurat de to hyttene du nevner kjenner ikke jeg til, men kobler på Nils og Mildrid her som er best kjent på den siden av fjorden 😊

Hilsen
Kari

Fra: Bache, Monica <Monica.Bache@ra.no>

Sendt: fredag 20. januar 2023 11:13

Til: Kari Charlotte Larsen <karilar@viken.no>

Kopi: Murud, Sigrid <Sigrid.Murud@ra.no>

Emne: Arbeiderbevegelsens hytter

Hei

Vi hos Riksantikvaren jobber med en sak vedrørende arbeiderbevegelsens hyttekultur. I Bærumsmarka er det kjent at Einar Gerhardsen hadde en hytte (kalt Kristi Rolighet) og Martin Tranmæl hadde en like i nærheten (kalt Golas). Disse hyttene skal ha blitt brukt både som formelle og uformelle møteplasser for arbeiderbevegelsens ledere. Kjenner dere noe til disse? Vet dere om det er noen andre hytter som evt. også er knyttet til arbeiderbevegelsen?

Det er en sak som haster litt, så håper dere kan hjelpe oss.

Med hilsen

Monica Bache

seniorrådgiver

seksjon for fredning og verneplaner

+47 911 97 406

Riksantikvaren

Direktoratet for kulturminneforvaltning

Dronningensgate 13, 0116 Oslo

-



From: "Herdis Johanne Sletmo" <herdiss@viken.no>
Sent: Fri, 20 Jan 2023 14:24:49 +0200
To: "Kari Charlotte Larsen" <karilar@viken.no>; "Bache, Monica" <Monica.Bache@ra.no>
Cc: "Murud, Sigrid" <Sigrid.Murud@ra.no>; "Mildrid Melkild" <mildridm@viken.no>; "Nils Anker" <nilsa@viken.no>
Subject: SV: Arbeiderbevegelsens hytter
Attachments: Frogn kommune - Uttalelse til varsel om oppstart av reguleringsplan - Gbnr 441 og 442 - Fuglesang - Uttalelse.pdf, Fuglesang – elektromontørenes feriehjem - varsel oppstart regulering.pptx

Hei, så morsomt at dere nøster i arbeiderbevegelsens hyttehistorie!

Det stemmer som Kari sier at jeg nylig satte meg litt inn i tema feriehjem for Frogn kommune, i forbindelse med varslet oppstart av planarbeid på Fuglesang – Elektromontørenes feriehjem som ligger sørøst i kommunen, mot Bunnefjorden. Jeg legger ved uttalelsen vi skrev og presentasjonen jeg hadde med til et internt møte i forkant. I presentasjonen listes det opp flere feriehjem i Frogn og jeg viser bilder av to til hvor det er planer på gang. Legger her til at flere nye hensynssoner som omfatter feriehjem er foreslått i kommunens arealplan som nå er på høring: Nydalen feriehjemsforening ved Åsebukta, Brevik, Sandbukta feriehjem, Børrebråten feriehjem ved Solbergstrand og Sagakollen feriehjem ved Solbergstrand. I tillegg nevner Kari Lågøya i Frogn som var hytteområde for funksjonærene ved Norsk Brændselolje A/S, senere Statoil – dette var nok et litt mer bemidlet sjikt enn de som fikk feriehjem gjennom en fagforening. Miljøet på Lågøya er nylig regulert til bevaring og forteller sin side av en interessant del av feriehistorien fra begynnelsen av 1900-tallet.

Jeg har i forbindelse med saken på Fuglesang vært i kontakt med Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek som holder til ved Youngstorget i Oslo. De sendte meg en håndbok over feriehjemmene på Østlandet og en oppstilling av noen av de viktigste. Jeg kan videresende dere den e-posten med tilhørende vedlegg.

I tillegg har jeg tidligere kommet bort i Bæk, og Nosa og Lysebråten i forbindelse med jobb:

Nosa og Lysebråten i Enebakk ved innsjøen Lyseren. Området er regulert, og det er både valgt ut hytter til bevaring og bestemt plassering for eventuelle nye hytter. Dette feriehjemmet var opprinnelig etablert for utleie av hytter til medlemmene av Oslo stein-, jord- og sementarbeiderforening (seinere Oslo Bygningsarbeiderforening). Området utgjør med sine mange små hytter av nøktern størrelse og store fellesarealer et verdifullt kulturmiljø, som vitner om tidligere tiders feriekultur.

Tømrrernes feriehjem i Ås ved Bæk ved Nesset, her var det reguleringsarbeid for en del år tilbake. Her vet jeg ikke helt hvordan det endte ettersom fylkeskommunen ikke hadde innsigelse til at store deler av området skulle bli boligområder med mulighet for utbygging – vi hadde imidlertid anbefalinger og mange merknader knyttet til kulturminnene, antakelig også noen frarådninger.

Mvh
Herdis Johanne Sletmo
Rådgiver
Avdeling for kulturarv
Seksjon bygningsmiljø og landskap

Tlf. 90596149

E-post: herdiss@viken.no



Fra: Kari Charlotte Larsen <karilar@viken.no>

Sendt: fredag 20. januar 2023 12:07

Til: Bache, Monica <Monica.Bache@ra.no>

Kopi: Murud, Sigrid <Sigrid.Murud@ra.no>; Herdis Johanne Sletmo <herdiss@viken.no>; Mildrid Melkild <mildridm@viken.no>; Nils Anker <nilsa@viken.no>

Emne: SV: Arbeiderbevegelsens hytter

Hei Monica

Veldig artig henvendelse. Vi har nylig hatt en sak i Frogn (Fuglesang, elektromontørenes feriehem) som gjorde at vi har nøstet noe i denne tematikken. Herdis hadde saken, og lagde i den forbindelse en presentasjon om flere av arbeiderorganisasjonenes hytteområder til et internt møte som hun sikkert kan dele med dere. Så er dere sikkert også kjent med Brannmennesenes feriehem Digerud som er fredet, det er vel også å regne som et av anleggene fra arbeiderbevegelsen. Lågøya kjenner dere kanskje også – via mediasaker siste året (feriehem for statoil fra 30-tallet, kjøpt av Sparebankstiftelsen og nå åpnet for almenheten).

Akkurat de to hyttene du nevner kjenner ikke jeg til, men kobler på Nils og Mildrid her som er best kjent på den siden av fjorden 😊

Hilsen

Kari

Fra: Bache, Monica <Monica.Bache@ra.no>

Sendt: fredag 20. januar 2023 11:13

Til: Kari Charlotte Larsen <karilar@viken.no>

Kopi: Murud, Sigrid <Sigrid.Murud@ra.no>

Emne: Arbeiderbevegelsens hytter

Hei

Vi hos Riksantikvaren jobber med en sak vedrørende arbeiderbevegelsens hyttekultur. I Bærumsmarka er det kjent at Einar Gerhardsen hadde en hytte (kalt Kristi Rolighet) og Martin Tranmæl hadde en like i nærheten (kalt Golas). Disse hyttene skal ha blitt brukt både som formelle og uformelle møteplasser for arbeiderbevegelsens ledere. Kjenner dere noe til disse? Vet dere om det er noen andre hytter som evt. også er knyttet til arbeiderbevegelsen?

Det er en sak som haster litt, så håper dere kan hjelpe oss.

Med hilsen

Monica Bache

seniorrådgiver

seksjon for fredning og verneplaner

+47 911 97 406

Riksantikvaren

Direktoratet for kulturminneforvaltning

Dronningensgate 13, 0116 Oslo

